

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Erzsébet-tér 9. sz. alatt a könyvnyomdában. Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Szent István napján

Nemzetünk nagyjait megbecsülni és az ő ünnepüket hűséges visszaemlékezéssel, kegyelettel megünnepelni: hazafiúi kötelességünk. Ez igazán a legkevesebb, amit egy nemzet tehet saját dicső múltjáért, hogy bizonyos napokon egy szívvel, egy lélekkel egyesülve, biznyságot tesz arról, hogy mint nemzet él és hogy még nem haltak ki lelkéből azok az eszmék, amelyeket nagyjai gondos fáradozással ültetgettek, plántálgattak beléje.

Hogy István, a mi első királyunk szent volt, hogy a kereszténységnek legnagyobb világegyháza az oltárokon végzett isteni tisztelet során, könyörgésekben említi fel nevét, az igazán senkinek sem lehet ok a visszavonásra, máresak azért sem, mert amikor ez a mi első királyunk szentül élt, akkor még egységes volt a ma szétszakadozott keresztény világ és amikor őt szent gyanánt kezdték tisztelni, minden magyar őstünk szívét örömmel és büszkeséggel töltötte el ez az esemény. Nemzetünk tisztességének tekinthetjük azt, ma is valamennyien, hogy első királyunk és apostolunk a szentség fényében ragyog az egész világ előtt.

Már az azután megint más kérdés, hogy milyen legyen iránta a mi tiszteletünk? A művelt ember nem fog az egyszerű, tanulatlan nép babonára hajló tiszteleti módjához alkalmazkodni, de nem is fogja azért kigunyolni együgyű embertársát, mert az megteszi, ami az ő együgyű lelkétől kitelik. A művelt ember az ő fölvilágosultabb értelméhez képest a tiszteletnek észszerűbb módjait keresi ki. Családban, községben, országban, minden egyesületben kegyelettel szokunk megemlékezni kedveseinkről, nagyjainkról, hát ha ez a nagyunk, ez a dicső alakunk szent volt, az nem vonhat le az ő érdeméből semmit sem. Mert hogy valaki szent, az az értelmes em-

ber szemében nem jelent többet, mint azt, hogy az illető ember életében annyira igyekezett az Isten útjain járni, igyekezett kötelességeit teljesíteni, igazságos lenni, becsületesen dolgozni embertársai javára, hogy az isten ezért bizonyára az ő színe boldog látásával jutalmazta őt a tulvilági lelki életben. Olyan értelme van a szent szónak, mint ahogy Jézus mondta Natánael tanítványról: „Ime az igaz izraelita, akiben nincsen álnokság.” Ezt jelenti az értelmes ember előtt az, hogy István királyunk szent volt és ha már életében megbecsüljük azt a becsületes, igaz embert, akiben nincsen álnokság, nem tudom miért ne lehetne halála után is megbecsülni és azt a tiszteletet nyilvánítani iránta, amit mint hazája, népe javán egész életén át fáradó hazafi és jó lelkű, vallásos keresztény ember megérdemelt?

Pedig szent István király csakugyan nagyon sokat tett és fáradott a magyar nemzet javaért.

Gondoljuk csak magunkat abba a korba vissza, ugy 900 esztendővel ezelőtt, mikor első királyunk trónra lépett. Európában akkor már mindenfelé el velt terjedve a keresztény vallás. Az egyház már kezdte szelidítgetni a népvándorlás medve népeit s ugyan sok baja volt velük, mert a szilaj természet minduntalan ki-kitört belőlük. Az ököljog világkorában nem akarták az erősebbek respektálni a gyöngébbek vagyonát s rablás, gyilkolás, dulakodás napirenden való mindennapi dolgok voltak akkoriban. A mi őseinkben is bennük volt még az ázsiai virtus: a szilaj vér kalandozásokra, portyázásokra ösztönözte őket már száz év óta, amióta bejöttek hazájukba Attila király örökségét elfoglalni.

Egy ideig csak ment a dolog valahogy. Réműlet járt előttük és vakmerő beütéseiknek senki sem mert ellentállani. Utóbb azonban összeszedték magukat a szomszédok is és itt is, ott is elverték egy-egy beütő csapatot. A fejedelmek belátták, hogy ez nem mehet így tovább, mert

igy elpusztul a magyarság, amint elpusztultak a hunnok és az avarok, akik az európai népekkel folytonos ellenségeskedésben éltek. Már szent István atyja, Géza fejedelem igyekezett népét letelepíteni s alatta jöttek az első hittérítők is az országba.

De amit Géza fejedelem csak megkezdett, azt végre hajtotta fia, szent István király. Ő volt a béke művének apostola. Maga is megkeresztelkedve egész lélekkel, egész meggyőződéssel kezébe vette azt az ügyet, amelyet élete feladatának tűzött ki, hogy a magyar népet Krisztus vallására térítse, hogy egészen letelepítse, békés foglalkozásokra szoktassa, az egész országot újra szervezze és az európai polgárosult államok sorába fölvétesse.

Ezért hívott be papokat és szerzeteseket, hogy azok segítő társai legyenek a nép tanításában, mert nem akarta erőszakkal, fegyverrel terjeszteni a szeretet vallását, hanem meggyőzéssel, tanítással s ezért olvassuk róla, hogy ő maga személyesen is hirdette népének Krisztus tanítását, ezért nevezik őt népe apostolának s ezzel érdemelte ki a magyar királyságnak az apostoli királyi czimet.

A külföldről behozott szerzetesek megtanították a népet földművelésre, iparra és sok város polgársága a betelepült iparos nép ivadékaiból alakult, akiknek első szent királyunk szabadalmakat adott, hogy jól érezzék magukat itt közöttünk.

Szent István alkotta meg a vármegyék rendszerét s ezzel az országot hosszú időre jó szervezettel látta el. S ő maga adott példát mindennél arra, hogy a népnek szolgáljasson igazságot és gondoskodjék minden szükségletéről a közvetlen felsőbbisége.

A kolostorok körül megalakultak az első iskolák és a magyar népnek hozzáférhetővé vált a tudományok útja is.

TÁRCZA.

Szerelmet vallok . . .

Hallgass reám, én egyetlen kincsem;
Szívem szerelmi lángban ég.
Szerelmet vallok; forrót igazat . . .
Aminőt nem vallott senki még.

Szeretlek! Mint kisvirág a napot,
Mely tövéből bimbókat fakaszt . . .
Mint pillangó a fűszáll harmatját,
Mint a csalogány, a dalos tavaszt.

Meleg zsidbadás fut rajtam végig
Egyetlenem, ha rád gondolok.
S ha hozzám simúlusz lágyan édesen
Szívem forrón, lázasan dobog . . .

. . . És ugy-e te is szeretsz engemet?
Hiszen annyi édes napon át
Együtt tapostuk, együtt hordoztuk
E földtekének baját . . . porát.

Úgy-e, hogy szeretsz? Ne . . . ne mond, hiszen
Tudom én jól . . . Hogyne szeretnél . . .
Óh! forróbb, mélyebb a mi szerelmünk
A legislegmélyebb tengernél . . .

A hideg téli szél hogyha sűrült
Szerelmes szívvel nem érzük mi azt.
Boldogan, egymást melengetve várjuk
A balzsamos, virágos tavaszt . . .

És akkor . . . ha a meleg napsugár,
Kicsalja az első ibolyát,
— Óh jaj! szived meg ne hasadjon
Hisz foltos vagy már úgy is nagyon —,
Csalfán becsaplak, — téli-kabát.

Kolbenheyer Zoltán.

Szülőföldemen.

Az alföld kellemetlen porát taposva, nagy helységeknek forró napsütött utcaiban, mindég azon gondolkodtam, hogy milyen is lehet már az én rég nem látott szülőföldem? . . . Hiszen egy évtizede már annak, mikor utoljára láttam. Oh! én szegény szülőföldem, te naiv népem táplálója, ti hűs erdők, ti szép dombocskák, izomfejlesztő hegyes-völgyes szép vidékem! Te szültél engemet és legkedvesebb vérokonaimat, miért is hozta ugy a kegyetlen sors, hogy oly messze, túl a Tiszán Maros partján, kevésbé szép vidéken kell töltenem rövid földi létem nagy részét. Igazán mondhatlak kegyetlennek, mert a szülőföldemet nem adtam száz rónáért. Nem, nem adlak semmiért, hiába guyyol a nagy népköltő, én mégis csak szeretlek, szeretlek mint szülő anyámat, akit már kebledbe fogadtál!!!

Igy gondolkoztam egész uton, átszelve az alföld rónáját, nyelve fullasztó meleg levegőjét. Végre mégis megérkeztem Gömörbe. Alig indul el vonatunk a székelyhelyről, egy kis falucska mellett megáll . . . tova elindul. Most már teljes extázisban valék, oly várva vártam, hogy megérkezzünk egy piczike kis falucskához a „Maga hegy” aljában.

Megállottunk! Orlajtörék egy perc! — kiáltja a kalauz, kinyitja az oldalajtót, hogy kiszállhassak. Leléptem a vonatból, elhagytam a kis órházat, néhány gyors léppéssel nagyanyám szobájában termettem. Szegény öreg jegyzőzvegynék kiesordultak könnyei unokáját meglátva. Megöleltük, megcsókoltuk egymást számtalanszor, forró gyermeki kezesekkel tetézve. Kimondhatatlan volt ez örömrázat, annyira megható e látvány, hogy kifejezésére nem találok szavakat.

Kimegyek az udvarra, hol gyermekéveim legboldogabb napjait forrón szeretett nagyszülők gondos örkődése mellett töltöttem. Körül szaladok a gyümölcsösön, mely a vasut mentén terül el, onnan hegynek szaladok az utczán keresztül a másik gyümölcsösbe, végig mérem, átlépek sövényét, a dombon lévő fatetűj, kistornyos templomot bámulom. Igazán, teljesen elfeledkeztem róla, hogy férfi vagyok. Még mindég gyermeknek képzeltem magam. Visszamegyek szerető és már egyetlen egy

nagyanyám ölelő karjába, hol kedves nagynénémet is találtam, ő is baha jött már a mezőről és nagy örömmel fogadott.

Másnap megmásztuk a „Maga” hegyét, honnan gyönyörű khatás nyílik a szomszéd apró falucsákra. De át voltam hatva e kevésbé termékeny, de legkedvesebb — mert szülőföldem — vidék szemlélésekor!

Harmadnapra meglátogattuk nagynénivel nagybátyámat. Ott néhány napot kedvesen — de egy ok miatt mégis leverten — töltve, megmászuk „Szinyecet” málnájáért. Későbbben felrándultunk Tiszolezra, onnan Gömör egyik büszkeségére, Gömörvég és Fenyvesre a fogaskerekűn.

Oly jól esett lelkemnek e kirándulás, de megrontotta a tudat, hogy ime a terv készen áll és ezután válni, válni kell! Utazni a gyönyörű édenből le . . . le . . . mindég lefelé, a nagy alföld pokoli hőségébe!!

Aradmegyei.

A bareziházi Barezy család.

— Irta: FORGON MIHÁLY. —

Hajdanában, Nagy Lajos királyunk idejében a Balog völgyén Bátka és Zsip között egy virágzó falu állott, melynek határa a mai Dulháza és Bareziháza határára terjedt ki.

Kisfalud volt ennek a régi községnek a neve. Az urnak 1334 évében Kisfalud akkori birtokosai: Antal, Miklós és István, Elek fiai; aztán Péter fia Demeter és Sándor fia Sándor, Drugeth Vilmos Nádor előtt panaszképen terjesztették elő, hogy a szomszédok falujuk régi határain is tulterjeszkednek, birtokaikból foglalgatnak.

Kérésükre a nádor megjárta Kisfalud határait és a régi megyéket, földhatárokat Bátka és Izsép (ma Zsip) felől visszaállíttatja.

Valamely ősi osztály folytán a helységet két felé hasították, felső részéből a mai Dulháza, az alsóból Bareziháza keletkezett. A Kisfalud név azonban még egy ideig élt a nép ajkán, mert Bareziháza még Mátyás király idejében Alsókisfalud néven is szerepel.

A letelepítés, polgárosítás munkája nem ment minden nehézség nélkül, a szent királynak fegyverhez is kellett nyulnia, hogy az ellenkezőket megbüntesse. A túlságos humanizmus tán hibának róna fel a fegyveres föllépést és egy-két keményebb büntetést; de gondoljunk annak a kornak vad és barbár szokásaira. amikor csak a kard imponált és nem fogjuk a hibát olyan nagyra találni.

Mikor a szent király 1038-ban sok fáradozás után bucsut mondott a földi életnek, szűz Mária oltalmába ajánlotta országát, lévén akkor Nagy Boldogasszony ünnepe augusztus 15-ike. Ezért énekeltek később is a magyarok azt a régi éneket, ha bajba került az ország:

„Boldogasszony Anyánk
Régi nagy pátrónánk,
Nagy inségben lévén
Igy szólt meg hazánk:
Magyarországról, szegény Hazánkról,
Ne feledkezzél el szegény magyarokról!”

Akkoriban még egy volt az ország. Ha most is egy lehetne, ha a visszavonás átka helyett megbecsülnék egymást és egy szívvel, lélekkel azon igyekeznék, hogy mint szent István idejében, megértse a magyar a magyart akkor is, amikor szívet, lelkét kitarja a magyarok Istene előtt.

Ekkor lenne újra boldog a magyar, ha ledőlne ezek az évszázados választó falak, amelyek a magyart honfitársától elkülönítik.

Erre ihlessen minden jó magyart szent István szelleme!? Ezt adja a magyarok Istene!

—h z—

Közigazgatási bizottsági gyűlés. Gömör és Kishontvármegye közíg. bizottsága f. hó 12-én tartotta rendes havi gyűlését Fáy Gyula főispán elnöklete alatt. A gyűlésen az egyes szakreferensek előadták a július hó folyamán kiosztott ügydarabokat. Ugyanezen ülésből az 1907. évi XXVII. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott „Utatis” tárgyalása alkalmából Bihary István kir. tanfelügyelő helyettesének indítványára, Szontagh Andor országgyűlési képviselő és Hámos László volt főispán bizottsági tagok helyeslő hozzászólásai után a közíg. bizottság egyhangulag elhatározta gróf. Apponyi Albert vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszternek feliratban való üdvözlését. A felirat a következőképen hangzik:

Nagyméltóságú m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter ur!

Az 1907. évi XXVII. t. cz. nagy horderejénél fogva forduló pontot képez a magyar népoktatásügyi, a magyar kultúra és a magyar állameszme fejlődésében. E törvény hivatva van ellensúlyozni egyes nemzeti igazgatási féltelenségeit s ápolni, nevelni, fejleszteni a fiatalágban a magyar haza iránti szeretetet, a magyar hazához való törhetetlen ragaszkodást.

A nemzeti igazgatásoknak kitett vármegyénkire való tekintettel, közigazgatási bizottságunk teljes mértékben tudja mérlegelni a törvénynek nagy jelentőségét, s azért el nem mulaszthatjuk, hogy a szóban forgó törvény életbeléptetése alkalmából hazafias örömmel, igaz lelkesedéssel ne üdvözlöljük Nagyméltóságodat.

Nagy a mi örömrünk annál is inkább, mert reméljük, hogy zengzesse magyar nyelvünk a törvény

végrehajtásával fel fog csengeni bérczen és rónán egyaránt s vármegyénk idegen ajku polgárai is fokozottabb mértékben fogják vérükbe szívni a magyar haza iránti szeretetet.

Meglehet győződve Nagyméltóságod, hogy közigazgatási bizottságunk a magyar alkotmány és a magyar nemzetnek tartozó kötelessége tudatában az 1907. évi XXVII. t. cz.-nek is érvényt szerez, megtartja és megtartatja azt Gömör- és Kishontvármegye minden egyes lakosával.

Fogadja Nagyméltóságod hazafias üdvözlésünknek és mély tiszteletünknek őszinte megnyilatkozását.

Kelt Gömör- és Kishontvármegye közigazgatási bizottságának Rimaszombatban, 1907. évi augusztus hó 12-én tartott üléséből.

Fáy Gyula s. k., főispán.

Ferdinánd fejedelem búcsúja.

A nemes Koháry és Cöburg nemzetség közös sarja, a bulgárok nemes lelkű, daliás fejedelme, a legfiatalabb magyar huszárezredes: Ferdinánd, kinek tiszta lelkében népének állandó szeretete mellett ősei jogán a magyar nemzet iránti szeretet is folyton lángol, — két hónapi pihenés után: magyarnak született, de a bulgároknak nevelt zsenge ifju korban lévő Boris trónörökösrel és fenséges gyermekeivel f. hó 14-én távozott el a Garam kies völgyéről vissza országába.

Még szívesen időzött volna a fejedelem az öreg Királyhegy aljában és árnyékában, hol boldogan pihente ki az államügyek fáradalmait és élvezte a nagy természet kertjében igen kedvelt növényeinek illatát, melyből már egy külön kertet létesített Sophia fejedelmi parkjában; de hazaszóllította közülnök a kormányzat nehéz gondjai és a folyó hó 28-iki nagy nap, melyen a Tyrnovói síkon fogja népével együtt ünnepelni fejedelemségének 20-ik évfordulóját.

Sietett és búsan tekintett még egyszer vissza gépkocsijáról a sebesen futó Garam folyó kanyarulatánál, hol a megyét elhagyta; de a boldog viszontlátás reményének fátyla-világa lobbant fel előtte és lobog egész utjában fényesen hazájáig, hogy még ez őszszel a királyi koronával jelenjen meg ismét vármegyénkben akkor, midőn a királyi szarvast fogják üldözni a fejedelmi Nimródok.

Utja végig a Garamon a garami nép valóságos búcsúünnep volt. Apraja és nagyja levett kalappal állt sorfalat, a merre csak a családot és kisérteket néző külön vonat és a fejedelem gépkocsija elszárgult.

A király urat — mert a fejedelmet a nép így nevezi — éltette és áldást kért reá. Fenséges gyermekei, élükön a trónörökösrel barátságosan szorítottak kezét a Garam búcsúzó intelligenciájával, a jó néptől pedig kendő lobogtatással vettek búcsút.

Köny csillogott mindenki szemében az érzékeny búcsúnál. A gyermekek, mintha csak hazulról távoztak volna, a nép pedig mintha atyját, egyedüli jötevőjét vesztette volna el, oly benyomást keltett a szemlélőben.

A nemes fejedelem itten léte alkalmával minden nap megfordult a nép között, kikérdezte ügyes bajos dolgait, együtt térdelt vele a pohorellai kis kápolnában és együtt mérte a fáradságos turista utakat a Királyhegy bérczeire, a murányi fensíkra, a Klotna völgyébe és együtt szedte a pusztai mezői rét illatos virágait és együtt hallgatta a havasi mormota fűtyülését.

Most e természeti szépségeket és kedvtelést felcsereéli az államvezetés nehéz gondjai, a pompa és fény, a feszes fejedelmi udvari élet, a bolgár nép zsviója és a fényes csapatok fegyver csörgése.

Még a legerősebb léleknek is nehéz e hirtelen változást elszenvedni és a természetes élet szokásait a parancsoló udvari szokásokkal felcsereelni. — A fejedelem lelkének jól esett, ha aranyját, ezüstjét osztogathatta a mellette forgoló nép között; odahaza pedig fegyveres testőrök lovagolnak mellette, melynek során át még alalmaznája is alig juthat el a szegény nép kezébe.

nótázták Javaikat Ferdinánd Peliny Bálint hívének adományozta.

Az ilyen eladományozott javakat azután csak drága pénzen lehetett a jószágvesztett családjának visszaváltani, sőt sokaknak még ez sem sikerült.

Még szerényebb viszonyok közé jutott a család a XVII. században. Egyes tagjai el is hagyták az ősi fészket, más vidéken kerestek megélhetést.

Igy szakadt el Gömörből 1700 előtt Barczy István is. Mint fiatal legényember került Szihalomra, a hol megházasodott, katolikus leányt vévén feleségül, a katolikus hitre tért, mert a Barczyak kálvinisták voltak.

Barczy István alapította a borsodmezei ágat, a mely vagyoni tekintetben a gömöri ág fölé emelkedett. Utóda Barczy Imre a későbbi tornamegyei alispán.

A Rákóczy-féle küzdelmek idejében Barczy Ferenc és Mihály éltek Barczyháznál. Az utóbbi mint lovas kuzucz, maga is részt vett a harcokban.

Barczy Ferencnek János, Gergely és Mária nevű gyermekei maradtak. A legidősebb még atyja életében mint ifju legény ment le az Alföldre, Karczagújszállásra. Messze idegenben pásztorkodással kereste kenyerét, gulyáskodott.

A mikor atyjának halálhíre meghallotta, gyermekeivel együtt — mert Karczagújszálláson meg is házasodott — visszajött szülőföldjére.

De miután Gergely és Mária testvéreivel megosztotta, „jussocskáját” Kövy Pálnak zálogosította el, maga pedig ismét Isten hozzádott mondott Gömörnek. Mint a gömöri ismerősei hallották, Eger tájékán pásztorkodott, egy időben Csernelyen is lakott.

Sokfelé jártában megismerkedett a vagyonos Barczy Ignácczal, az Imre alispán apjával.

Barczy Ignác ebben az időben kutatta és igazolta nemességét, melynek kimutatásában ő is segítségére lehetett, mert mint 1762-ben több tanu vallja: „Barczy Ignác csupán azért, hogy Barczy János ő kigyelmét atyafiának fogadta, négy ökröt, egy vasas szekeret, tehenet, vasvillát, vasgereblyét, ekét, vas ösztökét, egy szekér árpát és bort is adott neki.”

Ezután együtt jöttek Gömörbe, a hol Barczy Ignác még az elázogositott jószágát is kiváltotta Kövy Pálnétól.

Bizalmasai, kiséréte együtt sétált vele, együtt mérte a fáradságos utakat s egy tálból merítette a jó izletes magyar főztekét, odahaza három lépésre kell mindenki-vel beszélni, nehogy a fejedelmi tekintélyen csorba essék.

Gyermekei a szabad természet ölen vigan futkostak, szórakoztak és magyarul csevegtek, odahaza négy fal között a sok idegen nyelvet kell örölnök.

Nem esoda hát, ha keservesen búcsúztak el a szabadságtól és könyes szemekkel mondtak Isten hozzádot a bérczes Gömörnek.

Mire e soraink napvilágot látnak, vonatjok már két országot futott meg és a Királyhegy napfényesített mosolygó szikla csúcsai helyett a sophiai fejedelmi palota öreg teteje szórja üde arcukra a dél elviselhetlen melegét.

Adja Isten, hogy a 20 éves jubileum fényéből, a királyi korona örök fénye emelkedjen ki, melynek sugárjai vármegyénket is mielőbb aranyozza be.

* * *

Az eltávozott fejedelem búcsúzásakor számos érdemrendet és gazdag ajándékot osztogatott. Ertesülésünk szerint Tomory Géza főszolgabíró egy magas lovagrendet és a fejedelem sajátkezűleg aláírt arczképét kapta. — Okolicsányi erdőmester, dr. Csiky járásorvos, Loványi gyári főnök, Uthy gyári tanító érdemkeresztekkel, a szolgálatot tévő esendőrség pedig katonai érdemkeresztekkel lettek megtjutalmazva. Ezenkívül igen sok értékes arany tárgyat, u. m.: melltűt, órát stb. osztott széjjel. A pohorellai templomra pedig egy 3000 koronás alapítványt tett.

A külön vonatot, mely egyenesen a bolgár fővárosba haladt, a miskolci üzletvezetőség határáig Görgey üzletvezető, Bartos főmérnök és Havas osztálymérnök vezették, kiknek a fejedelem szintén meleg köszönetet és búcsút mondott.

Névtelen levelek.

Megbotránkoztató és a szerzőnek avagy a fogalmazónak alacsony műveltségi fokát eláruló névtelen levelek érkeznek pár nap óta törvényhatóságunk bizottsági tagjainak címére.

Egy ilyen névtelen levélbe, mely Budapesten van keltezve és feladva, volt alkalmunk betekinteni. — Valóban megdöbben az ember, hogy hová fognak fejlődni a viszonyok és miképen támadják meg ok nélkül, tisztán aljas bosszúból a magánembert és a köz hivatálnokát is rangkülönbség nélkül.

Az emberiség ocsmány sőpredékének egyik kétség-telen példája ez a művelt huszárik században, amidőn az Isten szolgája a felebaráti szeretetet hirdeti és tanítja, a törvény pedig a humanizmus elvét követve igyekszik a legenyhébb büntetést mérni a bűnösre.

Ha igazságosak akarunk lenni arra, ki ilyenekre képes, mint e röpirat szerzője, nem érdemes arra, hogy reá ugyanazon pap szőzjon áldást, mint más tisztességes emberre és nem érdemes arra, ha neve kitudódnék, hogy a földi igazságszolgáltatás ugyanazt a törvényszakaszt alkalmazza, mint más földi halandóra.

Isten átkának és verésének, valamint embertársai közmegvetésének kellene sújtani az ilyen piszkos, fekete lelkű embert, kit czéljában bizonyára nem az erkölcsi jó rugói, de az anyagiság után való aljas csalárd kapzsiság vezet.

A röpirat vármegyénk egyik köztisztvisletben álló, pontos, jeles képzettségű, ügyes járásbeli szolgabíróját támadja, kinek nemcsak általánosan tisztának elismert közhivatálnoki, de családi életébe is merészkedik szennyes lelke sugallatától indíttatva belé nyulni.

Pontos és áruló a szerzőre nézve, hogy a járási szolgabíró azzal vádolja, miszerint zsidó üldöző és gyűlölő s ezért felszóllítja a megyebizottság tagjait, hogy a legközelebbi tisztújításnál valahogyan ne szavazzanak az illető járási szolgabíróra és szemtelenül még azt írja a névtelen levél alá, hogy több megye-bizottsági tag nevében. —

Később azonban az atyafiságos viszony megbomlott közöttük, mert Barczy Ignác visszaszedte az ajándékokat. Az esetnek érdekes története van.

Magát az egykoru tanukihalgatási jegyzőkönyvet idézzük: „Barczy Ignác Barczy Jánost és testvérét, a gömörmezei Barczy uraméket magához lehivatván, — ezek oly itélettel lévén, hogy újra megrakja szekereiket élettel — lementek, azonban mind ökreiket, szekereket Barczy Ignác tőlük elszedte, melyen Barczy János és fia István megharagudván, eb atyafiának mondották lenni. Ide haza elkésedésükben még többször kifakadtak ellene: „Bizony nem atyánk fia minékünk Barczy Ignác, ebrül ebre maradjon.”

Nem tudjuk mi oka lehetett az atyafiságos viszony megbomlásának, de az tény, hogy Barczy Ignác még ezzel sem érte be, hanem feljött Gömörbe, hogy a mit még vissza tud venni, visszavegye. Egy tehenet el is vett még tőlük, a melyet Rakottyásra adott el egy gazdaembernek, mint egy tanu vallja.

Barczy Ignác Imre nevű fia először a jászói konventnek, azután Tornamegyének lett jegyzője, később pedig Tornamegye közönsége az alispáni tisztségre is méltónak találta.

Gömöri atyafiaival a jó viszonyt helyre igyekezett állítani. Mint a fenti tanukihalgatásból megtudjuk: „Barczy Imre üzengetett Barczy Istvánnak” — ki fent szereplő Barczy Jánosnak fia Barczyháznál — „hogy meujen hozzá Jászóra, a hol akkor a konvent notáriusa volt. El is ment Jászóra Barczy Imre uramhoz és ott mulateott vagy két hétig, akkor csináltatott nekie egész új öltözetet, kék mentét, kék dalmánt, nadrágot, csizmát, szűrt, fekete süveget, azonkívül egy fekete tehenet is adott még neki, mely 1762-ben már két borjuval állott a Barczy uram istállójában.”

Barczy Imre, mint jogismerő ember, a család ősi javait akarta visszaszerezni, melyek egyenél, is másnál is különösen pedig a farkasfalvi Farkas családnál voltak zálogban.

Miután 1756-ban meghatalmazást vett gömöri atyafiától Barczy Istvántól, akit oly figyelmesen felruházott, mert indított Farkas Ferenc ellen, ki a Barczy-család javait nem akarta egykönnyen kiereszteni.

Dulháza a kihalt dulházi Dul, vagy Du család ősi birtoka, mint kis falucska ma is megvan, de Barczyháza, a Barczy család ősi fészke ma már csak pusztá, a mely nem áll egyébből, mint Barczy Nácsi uram kuriájából. Elpusztult a falu, de a család daczol az idővel s nem hagyja el azt a fészket, melyet az ősök századok óta bírnak.

Hollós Máttyás királyunk azt mondja róluk, amidőn 1464-ben megerősítette őket Barczyháza, vagy más néven Alsókisfalud birtokában, hogy már őseik is emberemlékezetet meghaladó idő óta békésen bírták a helységet. (Mátyásnak ezt az adománylevelét az országos levéltárban őrzik.)

Megtudjuk ebből az okiratból, hogy a Barczy-család akkor Barczy János fiából Albertből és atyafiából Barczy András fia: Osváthból állott, kiknek Barczyháznál kívül még Zsipen és Bodollóháznál (a mai Bodolló-pusztá) is voltak részirtokai.

Barczy Albert abban az időben a híres Ujlaky Miklós notáriusa volt.

A Barczyak közül később is akadott egy-két írástudó, kimagaslóbb ember. Barczy András 1515-ben Gömörmege jegyzője, kinek kézírása is fenmaradt a Nemzeti Muzeumban levő Rédei levéltárban.

A későbbi időben pedig Barczy Imre hosszú ideig Tornamegye alispánja.

A török-világban a Barczy-család, mint a nemzet java-része pusztult, hanyatlott.

A köznemesség hanyatlását, elszegényedését a családok elnépesedésén kívül a sok háború, az ezzel járó terhek és zavaros viszonyok mozdították elő, melyekhez a török pusztítások is hozzájárultak.

A sok csapáshoz még a nemzet pártoskodását is hozzászámíthatjuk. Ferdinánd és Szapolyai János hívei elkeseredett küzdelmet folytattak egymás között.

Gömör eleinte János király mellett foglalt állást, csak a XVI-ik század második felében jutott itt a bécsi udvar nagyobb hatalomhoz.

A gömöri nemesség színe javával a Barczy-család is János király párti volt. Ennek tulajdoníthatjuk, hogy 1557-ben dulházi Dul Bernáttal, az uzapaniyi Uza és trájai Atfy-családdal együtt barczyházi Barczy Jánost is

Hát ezt a megye-bizottság és jó békés intelligens zsidóságnak nevében a leghatározottabban kikérjük és e szemtelen támadást annak a részéről, kinek bizonyára szavazati joga sincsen, kerekén és megrovólag visszautasítjuk.

A mi zsidóságunknak egy cseppet sincs szüksége arra, hogy egy ismeretlen, értéktelen alak védelmébe fogja. A mi zsidóságunkat éppen úgy, mint más jó hazafit védi a mindenkire egyforma törvény, de ha a zsidóság jogain sérelem is esnék, a mi zsidóságunk nem szorul gyáva, névtelen védelmezőkre.

A mi zsidóságunk éppen úgy, mint régi nemesi közeosztályunk, pártatlan e hazában és dícséretükre legyen mondva, nem a vagyoni arisztokrácia, de a szellemi műveltség, a szerénység, a becsületes, tisztességes munkával párosult hazafiasság és vallási türelmesség a legtündökösebb erényük, mely biztosította közöttünk az állandó, irigység nélküli békés egyetértést, kölcsönös tiszteletet és megbecsülést.

Ha nem tévedünk, a szerző oda céloz, hogy a járási szolgabíró bizonyára szigorúan ítélte el.

A közvéleményt bátran hangoztatjuk akkor, midőn a megtámadott szolgabíróról azt állítjuk, hogy minden rangu, rendű és vallású emberrel szemben — az igaz, hogy szigorúan, de — egyformán méri az igazságot. Ott, hol marasztalni kell, marasztal, hol pedig nem talál törvényes alapot, felmenti az ártatlant, de a csalót, ki tudatlan embertársai gyengeségét saját anyagi előnyére zsákmányolja ki, személy válogatás nélkül kérelhetetlenül bünteti.

Ezen állításunknak egyedüli és legbiztosabb bizonyítéka a hivatalánál elintéztett ügyiratok, melyből mindenki meggyőződést szerezhet és tiszta igazságot fog a megvádoltak, valamint nekünk is adni.

Kötelességünk az illető járási szolgabíró tudta és beleegyezése nélkül védelmünkbe venni, bár arra nincsen szüksége, de azért, mert közhivatalnokai karunkat látjuk méltatlanul, a piszok feltörő kódében elbujt rágalmozó által megtámadva.

Azon reményben, hogy véleményünk az illetékesebb helyeken is visszhangra talál, azt ajánljuk derék járási szolgabíróknak, hogy ne térjen le eddigi utjáról és a gyáva ismeretlen tettes ellen tegye meg a feljelentést.

Hírek és vegyesek.

Személyi hírek. *Kubinyi* Aladár kuriai bíró, kir. törvényszéki elnök a Tátrában töltött szabadságidejéről bizaérkezett. — *Altdorffer* István kassai kir. táblabíró, még nem régen törvényszékünk egyik kiváló bírja családijával pár napra városunkba érkezett, a kedves és kellemes modoru vendégnek régi barátai és tisztelői nagyon megörültek és többen keresték fel látogatásukkal. — *Pogány* István kir. tanfelügyelő szabadságra távozott, helyettese *Biharu* István kir. tanfelügyelő töltnök. — *Lovag Kneusel Herdlicska* Károly százados, a szabadkai ménlepel parancsnoka 4 hétre, családijával együtt Nyitra megyébe utazott szabadságra. Távolléte alatt a parancsnoki teendőket gróf *Hoyos* főhadnagy látja el. — *Nehrhaft* Antal ménleplei állatorvos szabadságidejéről hazaérkezett és megkezdte rendes praxisát.

Küldöttség. A mai napcn Egerben tartandó *Dobó* István szobranak leleplezési ünnepélyén a vármegyei *Lukács* Géza vármegyei főjegyző és dr. *Soldos* Béla vármegyei aljegyző fogják képviselni, a várost pedig dr. *Kovács* László városi polgármester és dr. *Terhes* Samu. Ugy halljuk, hogy a megye többi részéből is mennek küldöttségek és koszorút helyeznek a szoborra.

Élküvő. *Lovass* Árpád, a helybeli állami gyermekmenhely gondnoka holnap kel egybe *Marssó* Margitkával, *Marssó* Lőrincz m. kir. esendőrőrnagy bájos leányával a hevesmegyei Maczanka községben. Az egybekelés stük családi körben fog lefolyni.

A gömörmezei múzeum augusztus 25 én (vasárnap) d. e. 10—12-ig a közönség számára nyitva lesz. Ezuttal régi okiratokat állítanak ki.

Farkas Ferencz azt igyekezett bebizonyítani, hogy Barczy Imre s a borsodmegyei Barczyak nem a gömörmezeiek közül szakadtak, s az igazi barczyházi Barczyak csak szegénységükben, szorultságból fogadták őket atyáinak. Állítása mellett a saját jobbágyai közül hivatkozik néhány tanura, a kik Barczy Ignác és a gömöri atyafiak közti összekapást emlegetik, továbbá felhozzák, hogy mikor Barczy Ignác nemességének kikeresése érdekében idefent járt, „Lőkös András uram össze káromolván mondta: Nem vagy Barczy Jánosnak atyafia, hanem cserneji jobbágy vagy, az eleid az eleimnek voltak jobbágyai.” Aztán Lőkös András azt is mondta volna, midőn a pelszüci megyegyűlésről hazajött, a hol Barczy Ignác nemességéről szóló bizonyítványát sürgette, hogy Ragályi Zsigmond azt felelte neki: „Semmi köze kiednek Barczy János uramhoz, mivel csernelői jobbágy, — nem régen manumittáltatott Plathy Sándor által — azért a vármegye kiednek testimonialist (bizonyítványt) nem ad.” A tanuk még azt is megemlíti, hogy mivel Barczy Ignác nemességében nem boldogulhatott, lehívta őket az ökrös székkel s visszazedte az ajándékokat.

Erre a tanuvallomásokra nézve csak azt jegyezzük meg, hogy komolyabb bizonyító ereje nem lehetett, mert hiszen összehallgatásokra nem lehet sokat adni. Annnyal is inkább mivel Barczy Imre ezzel ellentétben beigazolta Borsodmegyében sokkal szavahihetőbb tanukkal és vallomásokkal, hogy a gömörmezei Barczy-családból szakadtak el ősei. Az ősi fészükben, Barczyházán — a honnan apai Szihalomra és Nyárádra költöztek — épüly volt eleinek birtokjoga, mint a gömörieknek.

A mi pedig nemességünket illeti, ahhoz kétség sem férhetett. Barczy Lukács, Barczy Ignácnak nagyapja Rákóczy idejében a borsodi nemesi felkelő seregben harczolt, s ha nemességük kétséges lett volna, Barczy Imrét nem választották volna meg Tornában alispánnak.

Még a család nemesi czimerével ismertetjük meg az olvasót. A czimer-paizsban kétfarku, jobbjában kardot tartó oroszlán ágaskodik, előtte csillag, mögötte hold-sarló. A koronás sisak disze: csőrében leveles ágacska tartó madár.

Halálozások. *Somogyi* Géza államvasuti főmérnök, ki évekig lakott városunkban és vezette a helybeli osztálymérnökséget, a napokban hunyt el Kolozsváron.

Hrecska László nagyszécsényi (Nógrádmegye) m. kir. államvasuti állomásfőnök folyó hó 13-án, hosszas szenvedés után, 38 éves korában elhunyt. A fiatal, idevaló származású, törekvő és pontos hivatalnok kihűlt temeit Rimaszombatba szállították és itt a vasuti indóháztól özvégve és gyermekein kívül a rokonság és jó barátok nagy száma kísérte folyó hó 16-án a helybeli sírkertbe, korán felhantolt sírjába.

Évzáró vizsgálat. A rimaszombati m. kir. földmives iskolánál az évzáró vizsgálat f. hó 25-én reggel 8 órakor veszi kezdetét, a melyre ugy a t. szülőket, mint a szíves érdeklődőket tisztelettel meghívja az

igazgatóság

Ma egy hete nyitva volt a Gömörmezei Múzeum valamennyi osztálya, még pedig különleges kiállítással, a művészeti remek málolataiból, az 1830-as évek dívatképeiből és a kassai Rákóczy-ünnep fényképeiből. Ugy látszik, az érdeklődés a közönség részéről nagyon megesapant, a mennyiben az összes látogatók száma alig ütötte meg a 120-at. Különösen az értelmiség köréből kevesen keresték fel ezt az intézetet, holott azok is, kik már megfordultak itt, újabb és újabb rendezett gyűjteményeket találtak volna. Így a Gömör- és Kishontvármegye városainak, községeinek pecsét- és pecsétnyomó gyűjteménye érdekes sorozatot képez eme rendezés kiállításban. Hasonlóan ki vannak már állítva a gömörmezei nemesi családok levéltárai. Különben pedig ama gazdag anyag, mely már idáig a termeket elfoglalja, elég tanulságot nyújt egyiránt mindenkinek, a ki érdekkel bír a mult iránt. Más vidéki múzeumok minden héten tartanak nyitási napokat, nálunk ez lehetetlen, hol csak egy ember dolgozik, ki az összes gazdag anyagot nem képes oly rövid idő alatt feldolgozni. Egyesek és társaságok különben egyéb napokon is tesznek látogatást, még pedig a múzeum-egyesület tagjai — az ügyrend értelmében díjmentesek, a nem tagok személyenként 20 fillért fizetnek.

Megemlékezés. (B—tt.) Bizonyára ösmeretes e lapok t. olvasói előtt, hogy *Kolbenheyer* Gyula Kóburg herczagi főerdész Ratkóról Helyára helyeztetett át. Mint a tiszta égből lecsapott villám, ugy hatott ránk tisztelőire, barátjaira ezen váratlan s mondják: „magasabb szempontok kívánta” áthelyezés. Rövid egy éve sincs még, hogy Ratkó Szabadiról, óriási gond és aldozat árán Ratkón épített díszes új lakásába költözött s már is bucsút kellett mondania a kedves otthonnak, jóbarátainak, tisztelőinek, félbe kellett szakítania sokoldalú tevékenysége által a szegény, elhagyatott Ratkó völgy fejlődésére oly kívánatos mozgató, irányító munkáját. Hogy *Kolbenheyer* Gyula főerdész távozásá mennyire érinti vidékünket, mutatja azon körülmény, hogy tisztelői, barátai által f. hó 4 én Ratkón rendezett bucsu estélyen a Ratkó völgy színejava volt jelen. A távozó főerdész előtt *Christély* Gyula és *Hallát* János lelkészek, valamint *Papp* Dezső rónapataki körjegyző tolmácsolták ama szívből fakadó igazi érzelmeinket, melyek e nemes lelkű és a közügy érdekében fáradságot nem ismerő emberbarátot joggal megillették. — Kisérje őt és kedves családját új állomására is a kegyessé áldása! — Elmentél hát körünkből kedves barát, de jó emlékeid itt maradtak sziveinkben, tevékeny lelked megmutatta nekünk az irányt, melyen haladva, a szegény Ratkó-völgy is felvirulhat! De ki fogja pótolni helyedet? Ki áll majd szembe a közönnnyel, midőn vidékünk anyagi és szellemi fölvirágzása jön szóba? Félünk, igen félünk, hogy nélkülöd visszaesünk a . . . letargiába! — Engedd meg kedves barát, ha a búcsúestélyen a válás keserű fájdalma elnémított nem adhattam, s ez uton fogadd búcsúszavamat, új állomásod helyén pedig szerencsekívánataimat. — Kérlek! egyre kérlek: ne feledkezz meg ezután sem szegény elhagyatott vidékünkéről, s mindig jó tanácsosul és segítségbenlévőként léledd, s időt és fáradságot nem ismerő emberbaráti szereteted, — bár másfelé sodort hivatásod — ezután is velünk legyen! *Egy régi barátod.*

Katonai zárógyakorlatok. A cs. és kir. 15-ik számú gyaloghadosztály parancsnoksága vármegyénk alispánjához a napokban intézett átírában tudatta, hogy ezen hadosztály szeptember hó 2 től 4 ig fog vármegyénk területén gyakorolozni, főleg a Sajó, Balog és Rima völgyén. Ez évben kiváltképpen bőven lesz részünk katonasághoz, mert csak ezen hadosztály és pedig a 29 és 30. dandárparancsnokságból 11 zászlóalj gyalogság, 2 huszárezred, 2 úteg tüzérség, és 2 úteg lovaglőtüzérség fogja a Sajó, Balog és Rima völgyét ellepni. Az alispán már felhívta az érdekelt járásoz főszolgabíráit, hogy hirdessék ki az illető községekben, a hol előre láthatólag katonaság lesz elszállásolva. s a mely községek területén gyakorlatok fognak tartatni, hogy esetleges, a csapatgyakorlatok alkalmával előidézett mezei károk, annál is inkább azonnal a színhelyen vagy legalább közvetlen az az napi gyakorlat után a gyakorlatozó 15-ik gyaloghadosztály parancsnokságnál bejelentendő, mert a hadosztály parancsnoksága tekintettel arra, hogy ugyanazon színhelyen a honvédosztály is gyakorlatozni fog, idegen és később bejelentett kétes eredetű károkért kárpótlást adni nem fog. A mint értesülünk a 16-ik hadosztály tüzérezred két útege f. hó 22-én Ragályon, 23-án Pelsűzőn fogja az éjt tölteni; — míg városunkban f. hó 24—26-ig lesz két úteg tüzérség elszállásolva.

Tanítói kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Márton* Károly dobsina-gölniczvölgyi helyettes állami tanítót rendes tanítóvá, *Heinrich* János sajszentkirályi községi tanítót az ugyanottani állami eliskolához rendes tanítóvá nevezte ki.

Óskori leletek. A „Sajó-Vidék”-ben olvassuk, hogy Felsősajón *Varga* Sándor, győri áll. főreáliskola jeles fiatal tanára Felsősajón a Hradzin-hegyen elterülő erdőségben igen érdekes óskori leletekre bukkant. Rákadt a mammuttal egykoru hatalmas állatnak, a mastodonnak maradványaira. A hatalmas állatot legnagyobb részt föld fedi, de sikerült megtalálni az egyik térdcsontját, melyet felküdtek Budapestre a Nemzeti Múzeum igazgatójához. Ez a leleletritka érdekességűnek jelezte s kilatásba helyezte, hogy a jövő hónapban egy muzeumi tisztviselő vezetésével tervszerű ásátásokat végeznek s a hatalmas állatot teljesen kiemelik. Ugyanott *Varga* ta-

nár néhány kisebbméretű csepőkőbarlangot fedezett fel igen érdekes képződményekkel.

Selejtezés. A helybeli m. kir. áll. ménlepepen f. hó 9-én a szokásos ménselejtezés, melyen *Losonczy* Mihály miniszteri tanácsos, *Budaházy* Kálmán miniszteri titkár és *Perczel* Dénes őrnagy, a debreczeni ménlepel parancsnoka vettek részt. A bizottság megszemlélte a laktanyát s a legénység és loállomány állapotát is, s méltán fejezte ki teljes megelégedését a parancsnok: *Lovag Kneusel Herdlicska* Károly kapitány előtt.

Vízbefut leány. Rozsnyón *Tasko* József bórgyári munkás két és fél éves leánya *Mariska* f. hó 9-én játék közben a Vargapatakba fulladt. A szerencsétlen szülők gyermeküknek már csak holttestét találták meg.

Szaporodnak állami iskoláink. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a *bánrévei* községi iskolát két tanerővel államosította. A gyors lépésekben haladó államosítások hangosan hirdetik a magyar kultúra térfoglalását és a magyar nemzeti eszme előbbre vitelét vármegyénk területén is.

Csendőrhány. Általában nagy a panasz, hogy kevés a csendőr. De az már nem normális körülmény, hogy a feleli csendőrőrsön egyetlen szál legény van. Mint értesülünk, *Osváth* Dániel járásbeli főszolgabíró táviratilag kérte a vármegye alispánját sürgős intézkedés tételre. Az alispán nyomban megkereste a kassai csendőrparancsnokságot az őrs megerősítése céljából. Bizton reméljük, hogy ugy az alispán intézkedésének, valamint felszólalásunknak meg lesz a kívánt eredménye, mert az tildözöbe vett és mindre képes oláhezigányok ellen a lakosság képtelen lesz magát megvédeni.

Hirtelen halál. Folyó hó 15 én *Ádám* István bátkai földműves nejét, kinek lábán veszedelmes daganat támadt, behozta azon czélból, hogy a helybeli közkórházban megvizsgáltatja és gyógykezelés alá véteti. Megérkezésor beállott kocsiájával és a beteggel a vasuti vendéglő állásába. Nyomban a megérkezés után az asszony lábán felfakadt a daganat és erősen vérezni kezdett. A megijedt földműves orvosért sietett el, s pár pillanat mulva meg is érkezett dr. *Fodor* és dr. *Lichtschein* orvosokkal, kik a beteg tüstént segélyben részesíteni igyekeztek, de törekvésök eredményre nem vezetett, mert a nagy vérvesztés következtében kimerült idősebb nőn már nem tudtak segíteni s az pár pillanat mulva meghalt.

A pusztulás jelei. Már két nap óta árverezik *Erdős* József csak nem régen fényesen berendezett esemege-és fűszer-üzletét. Szomorúan tekint a vevőközönség az elsődrendű holmit tartott szolid kereskedő üzletére, mert jele ez a szolid alapon, becsülettel törekvő és küzdő magyar kereskedő osztály nehéz megélhetési viszonyainak.

Vásár áthelyezés. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a *Jolsván*, folyó hó 31-én tartandó országos vásár folyó évi szeptember hó 2-án tartassék meg.

Pénzhamisítók. Mult számunkban közöltük, hogy Várgedén egy 2 tagból álló pénzhamisító bandát csípett el a csendőrség. A gyuan alosznak bizonyult, mert az illetők lakásán meglepően tökéletes ércpézn prést találtak. A bíróság a tetteseket ezen gyuan alapján vizsgálati fogságba helyezte s már el is kísértette az illetékes kassai kir. törvényszékhez.

Megógtott gyermek. A helybeli „Balaton” kávéház uj bérőjének 7 éves kis fia folyó hó 13-án este lágy tojást főzött a gyorsforralón. A kíváncsi és türelmetlen gyermek főzés közben a gyorsforraló fölé hajlott, mire vászonsapkája tüzet fogott és az ijedtében ide-oda kapkodó gyermeket pár pillanat alatt a lángok annyira elborították, hogy a segélyre siető szülők már nem tudták megmenteni. A gyermek fején és mellén oly erős égési sebeket szenvedett, hogy 24 órai keserves kinlódás után a leggondosabb orvosi ápolás daczára is meghalt.

Ökörlopás. A folyó évi aug. 10 től 11-re virradóra *Süteő* István ügyvéd és földbirtokos által bérelt gernyői legelőről egy vörös-tarka 3 éves ökröt ismertelen tettesek elhajtottak.

Halálos lövés. Berzéken f. hó 13-án *Bacsó* Lajos vétkes könnyelműséggel agyonlötötte *Bartos* Lajos 12 éves gyermekét, a berzétei vasuti pályáról fiát. *Bacsó Hermányi* Lajos vállalkozónak holmiját tuvarozta, miközben több gyermek a lovaival játszott. *Bacsó* több izben megfenyegette őket, hogy távozzanak a lovak mellől, majd a szállított holmi közül felragadtott egy szerére töltött régi puskát s állítólag ijesztésképpen és nem tudva, hogy a fegyver töltve van, ezt a gyermekekre fogta. A fegyver azonban elsült és a gyermekek közül a kis *Bartos* holtan rogyott össze. *Bacsó* eleinte tagadta s a gyermekekre fogta a tettét, de utóbb belátva, hogy a tagadás hiábavaló lenne, bejött Rozsnyóra s önként jelentkezett a bíróságnál. Érdekes ebben az esetben, hogy *Bacsó* Lajos községi törvénybíró volt.

Eltűnt. *Böte* András máli lakos, eszmadia, f. évi augusztus hó 2-án a délutáni órákban bevásárlás végett Putnokra ment, azóta vissza nem tért a falujába és nyomtalanul eltűnt. Távozásakor fekete posztó kalapot, fekete kamarn kabátot, fekete mellényt, piros szatén virágos inget, barna-vörösösen posztónadrágot és fekete bőrcsizmát viselt. Személyleírása: középtermetű, kerek arcú, vörösösen fekete haja, kékszemű, kissé szeplős, borotvált szakállu, feltűnően nagy vörös bajuszu, 28 éves, gyors járásu és kissé hajlott tartásu. Körözését a hivatalos lap legutóbbi száma közli.

Elveszett. *Tornallyay* Dezső tornaljai lakosnak „*Kürtös*” névre hallgató fekete szőrű — hasa alatt és farka vége fehér — 3 éves szikár kopója folyó hó 5-én udvarából eltűnt. A megtaláló 10 korona jutalmat kap, ha tulajdonosához visszaviszi.

Nyilttér.*)

Több állítólagos virilistának *Remenyik* Aladár tb. főszolgabíró személye ellen írásban szétküldött rágalmozó felhívására én — mint virilista — ezen több virilistának eljárását Gömörben szokatlannak, különben gyáva gazemberségnek nyilvánítom.

Csiz, 1907. augusztus hó 14.

Hanvay József.

*) E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a Szerk,

Hirdetmény.

5141/P. sz. — Közhírré tétetik, hogy **dr. Kubi-nyi János**, mint a megüresedett nagyrőcei kir. közjegyzői állásra kirendelt helyettes, ezen működését Nagyrőcén 1907 évi augusztus hó 8-án megkezdte.

Rimaszombati kir. törvényszék, 1907 évi augusztus hó 12-én.

Kolbay Sándor, kir. tvszéki elnök: **Lehotzky Márton**, kir. tvszéki jegyző.

Tanulóul

egy jó házból való fiu azonnal felvétetik **Grosinger Miksa** divatruházában **Rimaszombat**.

Szezon-gyümölcsöt

állandóan szállítok nagyban. A legszebb és legjobb fajokat előnyárban.

Kovács Ödön gyümölcskivitele Kiskunfélegyháza, Szentháromság-tér 4.

Saját műhelyemben készült butorok.

BUTOR

a saját műhelyemben készült, feltűnő olesó, — nagy választék — szép és jó kivitelben kapható:

Deutsch Géza

kárpitos és díszítő butorraktárában, **Kossuth Lajos-utca 3. sz.**, (dr. Weinberger Rezsó ügyvéd ur házában.)

Saját műhelyemben készült butorok!

A rozsnyói kegyes alapítványi pénztár évenként utólagosan fizetendő **hat százalék kamatra** ad jelzálogos kölcsönöket.

Árverési hirdetmény.

Tiszolczi volt urberések elnöke közhírré teszi, hogy Tiszolcz község határában levő „Martincove” dűlőben **1359 méter tűzi bükk- és nyírfa** lesz nyilvános árverésen eladva.

Az árverés 1907. évi **augusztus hó 26-án** d. u. 3 órakor Tiszolcz község hazán lesz. Kikiáltási ár méterenként 1 korona 80 fillér. A feltételek nálam tudhatók meg. Tiszolcz, 1907. évi augusztus 15.

Zajacz János, elnök.

Lópokróc és gyapjútakarók.

A **Ratkói ipari hitelszövetkezet**, mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja, ajánlja a n. é. közönség becses figyelmébe **Ratkón**, a szövetkezet szűresapó üzletága által készült **lópokróc** és **gyapjútakarókat**.

1—* **Az igazgatóság.**

Haszonbéri hirdetmény.

Pelsőcz nagyközség tulajdonát képező, ugynevezett „**Fényes**” és „**Sajóparti**” vendéglő, továbbá a Kossuth téren levő **bolthelyiség** 1908. január hó 1-től kezdődőleg 4 egymásután következő évekre nyilvános árverés útján f. évi **szeptember hó 15-én** d. e. 9 órakor a község házában haszonbérbe fognak kiadni.

A „Fényes” vendéglő kikiáltási ára 1700 korona, a „Sajóparti” vendéglőé 1400 korona, a bolthelyiség kikiáltási ára pedig 560 kor. Az árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási árnak 10 százalékát az árverés megkezdése előtt letenni.

Fenti bérletek biztosítására nézve írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatók az árverés napjáig, melyekhez a kikiáltási árnak 10 százaléka csatolandó.

Az előjárás fentartja a jogot az árverés, illetve beadott ajánlatok eredményére való tekintet nélkül a szerződést vállalkozók bármelyikével megkötöhet.

Részletes feltételek a község előjárásánál megtekinthetők. — **Pelsőcz**, 1907 augusztus hó 1.

Fridrik Barna, jegyző **Lőrincz András**, bír.

Erdők tűzifatermelésre vagy műfatermelésre Gömör és a szomszédos megyékben készpénzfizetés mellett megvételre kerestetnek. **Csim** a kiadóhivatalban.

Foncière, Pesti biztosító intézet.

(Atapítottatott 1864. évben.)

Teljesen befizetett részvénytőke 3000000 korona.
Tartalékai és évi díjbevételei (kb) 36000000 korona.
Összes biztosítékai tehát 39000000 korona.

Biztosításokat vállal:

1. **Tűzkár** ellen (ha villám is okozza) épületekre, terményekre, gazdasági eszközökre, marha-állományra, (fundus inst.uctus), gyárakra, árúkészletekre, butorokra stb.
 2. **Jégkár** ellen biztosított teljes kártérítéssel.
 3. **Szállítmányi kár**ok ellen vizen, szárazon és vasuton.
 4. **Betöréses lopás** ellen.
 5. **Balesetre**, mely az embert érheti.
 6. **Az ember életére** minden elképzelhető módozat szerint.
- A biztosítási feltételek a tisztelt közönség részére a legelőnyösebbek, a díjak lehető jutányosak és a felmerülő károk gyorsan és ismert méltányossággal térítetnek meg.

Gömörmegeyi főügynökség:

A Gömörmegeyi Takarékpénztár- és Hitelbanknál Rimaszombatban.

Kiadó bolthelyiség.

Deák Ferencz-utca 8. szám alatti **Kovács Zsigmond** féle bolthelyiség a hozzá tartozó rak-tarakkal együtt **1908. május hó 1-től** bérbeadó. Értekezhetni lehet: **Benyó Béla** tulajdonossal.

Pályázat.

A rimaszombati Polgári Olvasóköri lemondás folytán a **szolgai állás** f. évi **november hó 1-ére** megüresedik; az ezen állást elnyerni óhajtok kérvényeiket **augusztus hó 20-ig id. Rábely Miklós** elnöknel nyujtsák be, kinél a feltételek is megtudhatók.

Eladó.

Pelsőczön egy jó forgalmu **borbély- és fodrász-üzlet** teljes berendezéssel együtt azonnal eladó. — Értekezni lehet: **Barna Sándornál Pelsőcz.**

Árlejtési hirdetmény.

Nagyrőcze r. t. város tulajdonát képező **nagyvendéglő, fürdő, alsó- és felső korosmák**, 1908 évi január hó 1-től három egymásután következő évre bérbe adatnak.

Kikiáltási ár:

A nagyvendéglőre 3000 korona.
A fürdőre 1000 korona.
Az alsó korosmára 1000 korona.
A felső korosmára 1000 korona.

Írásbeli zárt ajánlatok 10% bántépénzzel ellátva, a polgármesteri hivatalhoz 1907. évi szeptember hó 4-én d. e. 10 óráig annál is inkább beadandók, mert a később beérkezettek figyelembe vételni nem fognak.

A nyilvános szóbeli árverés határidejéül, melyhez a 10% bántépénzzel letétele megkívántatik. **1907. évi szeptember hó 4-ik** napjának d. e. 10 órája, helyéül a városháza tanácssterme tüzetik ki.

A beérkezett zárt ajánlatok a szóbeli árverés befejeztével bontatnak fel. Városi képviselőtestület fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül tekintet nélkül az összegre, szabadon választ.

Bérleti feltételek naponta a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Nagyrőcze, 1907. évi augusztus hó 8-ik napján.

2—3 **Dr. Mihalik Dezső** s. k., polgármester.

Árverési hirdetmény.

49 sz. — **Csetnek** város előjárásága közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező s a csetneki 34. sz. tjkvben 172 hrsz. s 172. összeirási számú **ház**, mely áll: 3 szoba, előszoba, konyha, kamara, eselédlak, istálló s a szükséges egyéb melléképületekből, továbbá a bozzátartozó udvar és kert 362 négyszögöl kiterjedésben Csetneken a városházán 1907. évi **augusztus hó 22.** napján délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

A kikiáltási ár 4500 (négyezeröttszáz) korona. Árverelni szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt a kikiáltási árnak 10 százalékát vagyis 450 koronát az árverést vezető városi bíró kezébe bántépénzzel letenni.

A vételár az árverést követő, legkésőbb 30 nap alatt lesz a városi pénztárba befizetendő.

A vevő a megvett ingatlanok a vételár teljes lefizetése után azonnal birtokába lép.

Az eladás véglegesnek azonban csak a törvényhatósági bizottsági közgyűlés jóváhagyása után válik jogerőssé s a vevő tulajdonjogát csak a szerződés jogerőre emelkedése után irathatja át telekkönyvileg a maga nevére.

Bővebb tudnivalók Csetnek város előjáráságánál a hivatalos órák alatt tudhatók meg.

Csetnek, 1907. évi augusztus 7. napján.

Czibur, jegyző.

Schvirján, bír.

Korcsma-bérlet.

A **gánóczi gyógyfürdőbe** egy korlátlan kimeréshez — a mik egyuttal két özségnek a korcsmaja — s szatőcsüzet gyakorlattal együtt egy **megbízható háaspár kerestetik**, a kik ezen korcsmát az összes hozzátartozó helyiségekkel bérbe vennék.

Az első próbaévben bérletet nem fizetnek. Óvadék 600 korona. Személyes bemutatkozás — saját költségen — szükséges. — Az üzlet azonnal átvehető.

A fürdőgondnokság.

2—3

Lakbérbeadási hirdetmény.

1738—1907. — **Putnok** város előjárásága ezenel közhírré teszi, hogy a **városháza épületében** levő 2 üzlethelyiség, továbbá 1 3 szoba, előszoba s megfelelő melléképületekből álló lakás 1907. október hó 24-én kezdődő 3 egymásután következő évre nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adatni. Az árverés Putnok város házában 1907. évi **szeptember hó 8-án** délelőtt 9 órakor fog megtartatni.

Putnok, 1907. augusztus 10-én.

Dantsek Gyula,

Laczkovich Lajos,

I. jegyző.

bír.

ISKOLAKÖNYVEK

ódon és új állapotban, továbbá

mindenféle **iskolai szerek**

nagy választékban kaphatók:

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedésében **Rimaszombat**,

Deák Ferencz-utca 8. szám.

Iskolakönyvek olesón és azonnal bekötetnek.